



LUND UNIVERSITY

Facklig organisering bland invandrare i Sverige

Kjellberg, Anders

2024

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Kjellberg, A. (2024). *Facklig organisering bland invandrare i Sverige*. Hvordan styrke organisasjonsgraden blant innvandrere?, Oslo, Norge.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

**Seminar: Hvordan styrke organisasjonsgraden blant innvandrere?,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Oslo 19 november 2024
Plats: Popsenteret Trondheimsveien 2 Oslo, Norge**

Facklig organisering bland invandrare i Sverige

Anders Kjellberg, professor
Sociologiska institutionen
Lunds universitet

Uppdaterad 20/11 2024



LUND UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences

Tabell 1. Facklig organisationsgrad i Norden 1990-2023 (% och procentenheter)

	1990	1993	2000	2005	2009	2010	2013	2015	2017	2019	2020	2021	2022	2023	2000-*
DANMARK:1	76	77	74	72	71	70	71	70	68	68	70	69	68	68	-6
DANMARK:2	74	75	72	68	65	63	61	59	57	57	57	56	55	54	-18
FINLAND	72	79	71	69	67/68		65		60			55			-16
NORGE	57	57	53/51	51	50	51	50	50	50	50	51	50	50	50	-1
SVERIGE	81	85	81	78	71	71	70	69	69	68	69	70	69	68	-13
- Tjänstemän funktionärer	81	83	79	78	72	73	73	74	73	72	73	74	73	73	-6
- Arbetare	82	86	83	77	70	69	66	64	61	60	61	62	59	58	-25
Arbetare:															
- Inrikes född	82	86	80/	77	71	70	69	65	64	64	64	65	63	63	-17
- Utrikes född	80	85	79/	77	67	66	60	56	53	51	52	54	51	50	-29

* Förändring från år 2000 till senast tillgängliga år.

Danmark: Arbetslösa inkluderade. Egna beräkningar baserade på data från LO-Danmark och Danmarks Statistik (antal fackmedlemmar; antal anställda och arbetslösa_ 1990-1993 registerbaserade data, 2000- AKU 15-64 år.

Danmark: 2: Exklusive ideologiskt alternativa/'gula' fackföreningar.

Finland: 1990 avser 1989, 1993 avser 1994, 2000 avser 2001, 2005 avser 2004. 1990-2009:1 inklusive arbetslösa. Baserat på frågeformulär sändt till de fackliga organisationerna (Ahtiainen 2001, 2011, 2023).

Norge: 1990-2000:1: AKU; 2000:2-2023: registerbaserade data (Nergaard 2024).

Sverige: AKU årsmedeltal 16-64 år exklusive heltidsstuderande med arbete. Endast folkbokförda i Sverige är med i AKU.

Inrikes och utrikes födda arbetare 1990-2000 avser årsmedeltal AKU 16-64 år inklusive heltidsstuderande med arbete (Kjellberg 2001/2017 tabell 52). Inrikes/utrikes födda 1990 avser 1991, 2005 avser 2006.

Sedan år **2000** har den fackliga organisationsgraden minskat avsevärt:

- I Finland (minus 16 procentenheter)
- Bland arbetare i Sverige (minus 25 enheter)
- I Danmark när de alternativa/gula fackföreningarna exkluderas (minus 18 enheter)
- Stabil organisationsgrad i Norge (minus en procentenhet)

Som arbetare räknas i Sverige undersköterskor, sjukvårdsbiträden, butikspersonal (de flesta), servitörer m fl.

Tabell 2. Facklig organisationsgrad per sektor. Senast tillgängliga år.

	Danmark 2015	Finland 2021	Norge 2022	Sverige 2023
Privat sektor	60%	46%	38%	64%
Offentlig sektor	82%	77%	79%	78%
Båda sektorerna	67%	55%	50%	68%

Facklig organisationsgrad lägre än 50% markerad med grön färg.

Den fackliga organisationsgraden bland offentliganställda är nästan densamma i de nordiska länderna.

Organisationsgraden i privat sektor varierar från 38-46% i Norge och Finland till 60-64% i Danmark och Sverige.

Sverige har det i särklass minsta gapet i facklig anslutning mellan privat och offentlig sektor (14 procentenheter) och Norge det största (41 enheter).

Tabell 3. Kännetecknande drag för de nordiska länderna (1)

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Beolkning 1 januari 2024 (miljoner)	6,0	5,6	5,6	10,6
Utrikes född befolkning 1 januari 2024	13,5%	8,2%	17,4%	20,3%
Andelen anställda med tidsbegränsade job i procent av hela den sysselsatta befolkningen 20-64 år, 2023	8,2%	12,2%	6,4%	10,8%
Offentliganställda i procent av totala antalet sysselsatta, 2021	28,0%	25,4%	30,9%	29,3%
Gent-system: statssubventionerade fackliga arbetslöshetskassor (a-kassor)	X	X	-	X
A-kassor som konkurrerar med det fackliga a-kassorna	Alternativa 2002-	YTK 1992-	-	(Alfa)
Ideologiskt alternativa eller 'gula' fackföreningar	X	-	-	-
Skattereduktion/skatteavdrag för fackavgiften	X	X	X	-

X = ja.

- Länge uppfattades medlemskap i en fackförening och dess a-kassa som ett *fackligt paket* och gör så fortfarande i ganska stor utsträckning. Men särskilt i Sverige har det blivit vanligare att bara vara med i a-kassan ("*direktanslutning*"). År 2023 var 73% av medlemmarna i Hotell- och Restaurangs a-kassa direktanslutna.
- Den flesta svenska fackförbund har *inkomstförsäkringar* som vid arbetslöshet ger kompletterande understöd för inkomster över taket i den allmänna arbetslöshetsförsäkringen. Särskilt för tjänstemän kan det vara attraktivt till följd av deras högre inkomster.

Av de utrikes födda i Sverige kommer en hög andel från utomeuropeiska länder.

- **De utomeuropeiskt föddas andel av de utrikes födda är högre i Sverige** – nästan sex av tio av de 2,2 miljonerna invandrarna – än i övriga nordiska länder och i andra nordeuropeiska länder som Tyskland och Nederländerna samt inom EU i stort. (Konjunkturinstitutet 2024, sid. 73)
- Dessutom har de utomeuropeiskt födda som kommit till Sverige **lägre utbildning** än de som finns i andra länder.
- **Av samtliga 2 170 600 utrikes födda i Sverige 2023** kommer fyra av tio från Asien (39%). Om man lägger till de som är födda i Afrika (12%) och andra utomeuropeiska länder så är **nästan sex av tio (57%) födda i utomeuropeiska länder**. (SCB/Befolkning: Folkmängd efter födelseland 1900-2023.)
- Från övriga nordiska länder kommer var tionde utrikesfödd (10%) och från EU utom Norden 18%. Det betyder att **72% av de utrikes födda kommer från länder utanför EU/Norden**.
- Av den utrikes födda arbetskraften i åldern 20-64 år 2023 hade **68% invandrat av asyl- och familjeskäl i Sverige jämfört med 58% i Norge**. EU27-genomsnittet var 50%. Omvänt var **arbete invandringsskålet för 14% i Sverige och 25% i Norge** med ett EU27-genomsnitt på 32%. (Lönebildningsrapporten 2024. Stockholm: Konjunkturinstitutet december 2024, sid. 73-74).

Tabell 4. Facklig organisationsgrad i Sverige 1990-2023 (% och procentenheter)

SVERIGE	1990	1993	2000	2005	2009	2010	2013	2015	2017	2019	2020	2021	2022	2023	2000-*
Alla anställda	81	85	81	78	71	71	70	69	69	68	69	70	69	68	-13
- Tjänstemän (funktionärer)	81	83	79	78	72	73	73	74	73	72	73	74	73	73	-6
- Arbetare	82	86	83	77	70	69	66	64	61	60	61	62	59	58	-25
Arbetare:															
- Inrikes födda	82	86	80/	77	71	70	69	65	64	64	64	65	63	63	-17
- Utrikes födda	80	85	79/	77	67	66	60	56	53	51	52	54	51	50	-29

• Förändring från år 2000 till senast tillgängliga år.

• **År 2005 var organisationsgraden 77% lika för arbetare och tjänstemän och för utrikes och inrikes födda arbetare.**

• Utvecklingen började gå isär på allvar mellan arbetare och tjänstemän under 2007 då avgifterna till de fackliga a-kassorna höjdes kraftigt. Arbetarna fick de högsta avgifterna eftersom dessa kopplades till arbetslösheten inom varje a-kassa. Under 2007 and 2008 förlorade de svenska fackförbunden 245 000 medlemmar och de fackliga a-kassorna 400 000 medlemmar.

• För de hotell- och restauranganställda höjdes avgifterna med ca 600% om man tar hänsyn till den samtidigt borttagna skattereduktionen för avgifterna till a-kassor (40%) och fackföreningar (25%). Från ca 100 kr (60 kr efter skattereduktion) i a-kasseavgift 31/12 2006 till 360 kr 1/1 2007. Mellan 2008 och 2023 ökade andelen invandrare inom branschen från 35% till 63%.

• Mellan år 2000 och 2023 sjönk organisationsgraden bland arbetare födda i Sverige med 17 procentenheter och bland arbetare födda utomlands med 29 enheter.

• Under pandemin steg organisationsgraden bland utrikes födda arbetare från 51% 2019 till 54% 2021. Under inflationsåren 2022 och 2023 sjönk den till 50%.

Tabell 5. Facklig organisationsgrad för utrikes och inrikes födda *arbetare* i Sverige 2006-2023 (% och procentenheter)

SVERIGE ARBETARE	2006	2007	2009	2015	2019	2020	2021	2022	2023	2006- 2023
Privat sektor										
Utrikes född	75	69	63	51	47	48	50	47	47	-28
Inrikes född	74	70	67	62	61	61	62	60	60	-14
Summa privat sektor	74	70	66	59	57	57	58	56	55	-19
- Därav privata tjänstenärings (inkl. handel)										
Utrikes född	66	62	56	51	49	51	52	50	49	-17
Utrikes född	66	60/	55	46	41	43	43	42	42	-24
Inrikes född	65	61/	57	53	53	55	56	54	54	-11
Offentlig sektor										
Utrikes född	85	84	79	71	65	64	65	61	60	-25
Inrikes född	87	85	83	78	75	76	79	77	73	-14
Alla i offentlig sektor	87	85	82	77	72	72	74	70	68	-19
Båda sektorerna										
Utrikes född	77	73	67	56	51	52	54	51	50	-27
Inrikes född	77	74	71	65	64	64	65	63	62	-15
Alla arbetare	77	74	70	63	60	61	62	59	58	-19

Facklig organisationsgrad lägre än 50% markerat med grön färg.

De utrikes födda arbetarnas organisationsgrad är idag klart lägre än de inrikes födda. År 2006 var den 77% lika (74-75% lika i privat sektor), men sedan dess har organisationsgraden minskat allra mest hos de utrikes födda arbetarna. Nedgången är stor inte bara i privat sektor (28 procentenheter) utan också i offentlig (25 enheter).

7

AKU 16-64 är exklusive heltidsstuderande med arbetare. Kjellberg 2024a tabell 38. AKU avser endast i Sverige folkbokförda vilket betyder att exempelvis utstationerade (byggarbetare mm) och bärplockare hamnar utanför.

Tabell 6. Andel utrikes födda arbetare i olika branscher/sektorer

Bransch/sector: ARBETARE	2008	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Industri /varuproduktion	17	16	18	20	22	24	22	24	25	26
Bygg & anläggning	7	8	12	13	16	17	17	18	19	22
Handel	13	14	16	18	20	22	22	20	23	24
Privata tjänstenäringar exkl. handel, därav:	24	25	33	34,5	36	37	38	37	40	43
- Transport	17	18	27	29	32	33	34	35	31	36
- Hotell & restaurang	35	37	43	45	48	52	51	52	60	63
- Företagstjänster mm	26	28	34	35	36	37	38	37	43	43
- Övriga privata tjänster	23	23	32	32	33	34	36	33	36	40
Summa privata tjänstenäringar	20	21	27,5	29	31	33	33	32	35	37
Summa privat sektor	17	18	23	25	27	28	28	28	30	32
Offentlig sektor	18	19	26	29	32	33	34	37	40	41
Alla sektorer	18	18	24	26	28	29	29	30	32	34

Minst 40% utrikes födda arbetare med orange färg.

Andelen utrikes födda (invandrare) är högre i offentlig sektor (41%) än i privat (32%) men det finns stora skillnader inom privat sektor: hotell & restaurang 63%, företagstjänster mm (inklusive bemanningsföretag) 43% och industri 26%. Inom bygg/anläggning är det 22%, vilket kan tyckas överraskande lågt. Men ökningstakten hos bygg/anläggning är – en tredubbling av andelen invandrare mellan 2008 och 2023 – är större än i andra branscher. Observera att alla tal avser folkbokförda i Sverige, dvs utstationerade (byggarbetare) och säsonganställda arbetskraftsmigranter ingår inte.

Arbetskraftsinvandring, utstationerade, asylsökande och invandrare totalt (1)

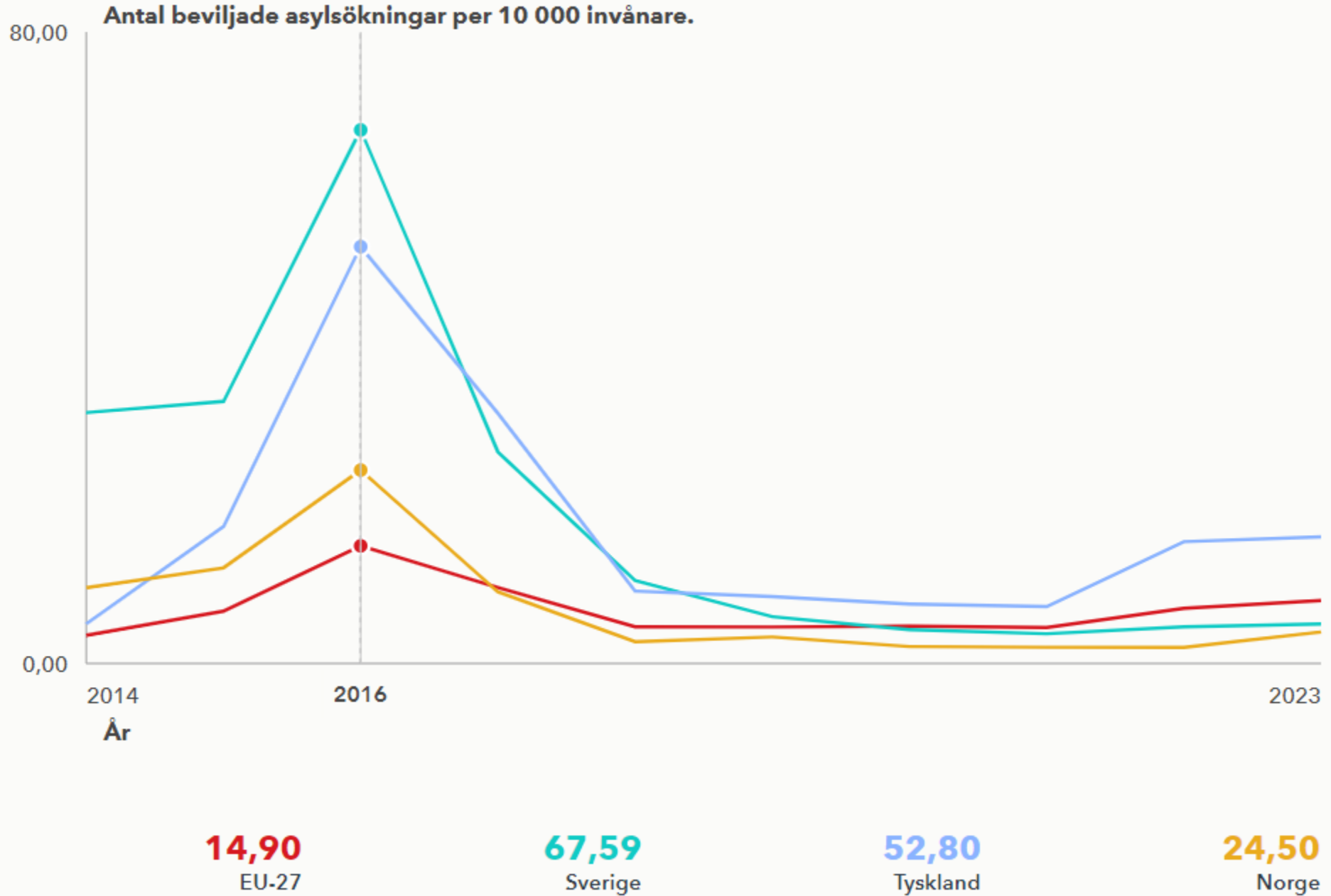
- December 2008 fick Sverige nya regler för **arbetskraftsinvandring från tredje land** (länder utanför EU/EES). De var bland de mest *liberala* inom OECD. Arbetsmarknadsprövningen avskaffades, dvs inte längre krav på att det ska råda arbetskraftsbrist inom yrket. Det blev en *arbetsgivarstyrd* arbetskraftsmigration. Den största gruppen har därefter kommit från *Asien*. Betydligt fler än före 2008 *stannade kvar i Sverige*. Efter att ha expanderat omfattar arbetskraftsmigrationen från tredje land sedan 2018 ca 20-25 000 personer per år med en tillfällig nedgång under pandemiåret 2020.
- Arbetskraftsmigrationen från tredje land stramades åt 1 november 2023 då krav infördes om minst 80% av medianlönen, vilket 2023 innebär att lönen måste vara minst 27 360 kronor (tidigare minst 13 000 kr). Regeringen vill från 1 juli 2025 höja *lönegolvet* till 100% av medianlönen (för närvarande är medianlönen 35 600 kronor).
- Arbetskraftsmigranter från EU/EES utgörs framför allt av till Sverige **utstationerade**, vilka är vanligast i bygg- och anläggningsbranschen. Antalet utstationerade arbetstagare var år 2023 **74 343**, men de flesta är i Sverige bara en kortare tid. Vid kortare vistelse än 6 månader behöver man inte betala skatt i Sverige.
- Källa: Helårsrapport 2023 – register för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige (Arbetsmiljöverket 2024).

Arbetskraftsinvandring, utstationerade, asylsökande och invandrare totalt (2)

- Sverige tillhörde länge de mest liberala länderna även när det gäller **flyktingmottagande**. Det mest omfattande flyktingvågen inträffade 2015 då **162 877** personer ansökte om asyl. **I Sverige har asylsökande, till skillnad från i bl.a. Norge, rätt att arbeta under asylsökningssprocessen** som kan bli ganska lång.
- Om asylansökan avslås finns möjlighet till **”spårbyte” till arbetskraftsmigrant om vissa villkor är uppfyllda**. Bland annat ska man ha arbetat minst fyra månader under asylsökningssprocessen (före juli 2014 sex månader) och ha ansökt om att bli arbetskraftsinvandrare inom två veckor efter att asylansökan avslagits. Det ger asylsökande en extra chans att stanna i Sverige, men har kritiserats för att skapa ett incitament att acceptera dåliga arbets- och anställningsvillkor under asylansökningsprocessen för att få möjlighet att växla in på arbetsinvandringsspåret.

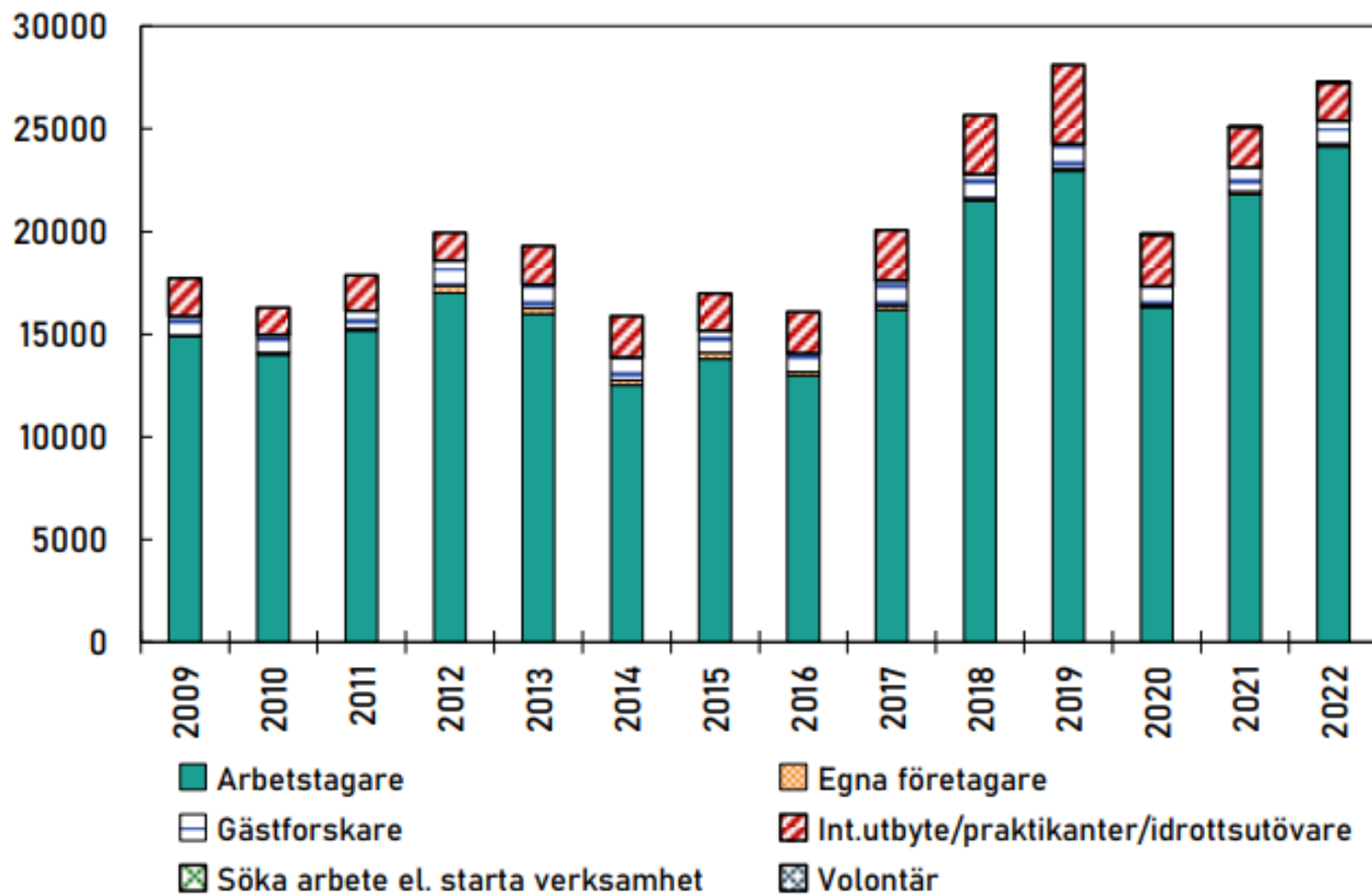
Antal till Sverige invandrade 2008-2023 (avrundade tal)							
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
101 200	102 300	98 800	96 500	103 100	115 800	127 000	134 000
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
163 000	144 500	132 600	115 800	82 500	90 600	102 400	94 500

Figur 1. Antal beviljade asylsökningar per 10 000 invånare (exklusive kvotflyktingar och av migrationsdomstolarna beviljade ansökningar). Sverige ligger högre än Tyskland och skyhögt över Norge vid 2010-talets mitt. Källa: Ekonomifakta/Eurostat: <https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/arbetsmarknad/flyktinginvandring/flyktinginvandring->



Figur 2. Antalet beviljade förstagångstillstånd av arbetsmarknadsskäl för tredjelandsmedborgare och fördelningen av tillstånd 2009-2022. Det rör sig om cirka 20-25 000 arbetstagare per år sedan 2018. Källa: Delmi 2024:6, sid. 101 + sid. 24.

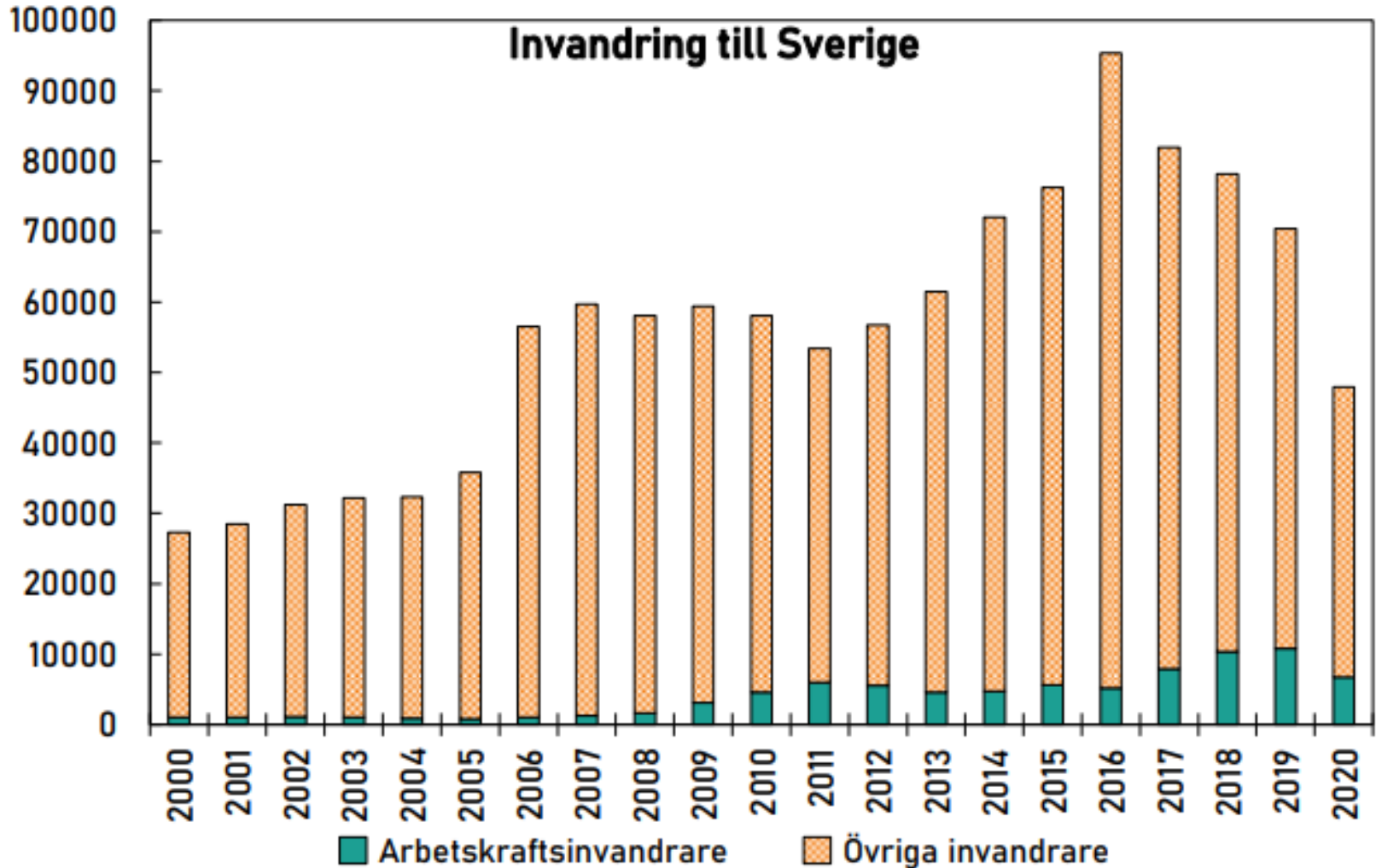
Figur A1. Antalet beviljade tillstånd av arbetsmarknadsskäl och fördelningen av typen av tillstånd 2009–2022



Figur 3. Antalet invandrare till Sverige i **åldern 18-60 år** som invandrat första gången och arbetskraftsinvandrare från tredje land som andel av alla invandrade till Sverige 2000-2020.

Källa: Arbetskraftsinvandring till Sverige från tredjeland. Delmi 2024:6, sid. 103.

https://www.delmi.se/Media/5moda55f/delmi_rapport_2024_6_webb-3.pdf



Tabell 7. Sju kategorier av utrikes födda arbetare som arbetar i Sverige

Kategori utrikes födda ARBETARE	Framträdande branscher	Från länder	Huvudansvarig myndighet
Papperslösa arbetare	Bygg, restaurang, städning (rengöring)	Tredje land	Polisen Migrationsverket
Utstationerade arbetare: 74 300 år 2023, men bara kort tid i Sverige.	Bygg & anläggning (Pol., Lit.), tillverkning (Ty), bärplockning (Th)	Polen, Tyskland Litauen, Thailand	Arbetsmiljöverket
Arbetskraftsinvandrare från tredje land (ca 20-25 0000 per år sedan 2018):			
A. Säsongarbetare i ”gröna näringar”. De svarade för 31% av de 2022 beviljade arbetstillstånden för tredjelandsmedborgare.	Bärplockning, Jordbruk Skogsplantering Skogsvård	Thailand, Bulgarien, Rumänien, Ukraina	Migrationsverket
B. Övriga arbetskraftsinvandrare från tredje land.	Restaurang, städ (rengöring)	Asien	Migrationsverket
Asylsökande med arbete	Restaurang, städ	Asien	Migrationsverket
Tredjelandsmedborgare med arbetstillstånd i andra EU/EES-länder (fria rörligheten)		Tredje land	Migrationsverket
Chaufförer i cabotage-trafik	Godstransporter	Europa	Transportstyrelsen, Polisen
Övriga utrikesfödda arbetare (fria rörligheten i EU/EES)	Restaurang, städ, transport, vård, omsorg.	Norden, EU och övriga världen	

Icke folkbokförda i Sverige markerade med gul färg. Även övriga kategorier innehåller många som inte folkbokfört sig här. Av arbetskraftsinvandarna från tredje land har efter 2015 drygt 30% folkbokfört sig i Sverige (Delmi 2024: 33-34). Källa: Kjellberg 2023a.

Låg facklig anslutning och risk för exploatering av arbetskraft

- **Arbetskraftsmigranter från tredje land:** starkt beroende av arbetsgivaren eftersom arbetstillståndet är knutet till en viss bestämd arbetsgivare och yrke. Efter 2 år + 2 års förlängning har migranter rätt till permanent uppehållstillstånd i Sverige. Det är mycket attraktivt och gör att en del är beredda att acceptera dåliga arbets- och anställningsvillkor. Formellt ska villkoren motsvara kollektivavtal (dvs minimilönen i avtalet + vissa försäkringar). Frödin & Kjellberg (2018).
- **Utstationerade i t ex byggbranschen.** Vanligt med kollektivavtal men **problem med efterlevnaden** eftersom nästan inga är med i fackföreningen och det saknas fackrepresentanter. **Migranter som klagar löper stor risk att bli hemskickade till hemlandet.**
- För **asylsökande som får avslag på asylansökan** fordras att de arbetat viss tid för att de ska kunna byta spår till arbetskraftsmigrant. Det kan göra dem beredda att **acceptera dåliga villkor under asylsökningens processen.**
- **Säsongarbetande** bär- och salladsplockare, skogsplanterare m fl tillhör de mest utsatta och exploaterade grupperna på den svenska arbetsmarknaden och är sällan med i fackföreningen.
- **Cabotage trafik:** utländska chaufförer på svenska vägar.
- **Cykelbud** med flera. Riskerar förlora jobbet om de uttrycker missnöje.

Varför låg facklig anslutning bland invandrare? (1)

- Se föregående bild angående den utsatta position som orsakas av det starka beroendet av arbetsgivaren hos arbetskraftsinvandrare från tredje land, utstationerade och asylsökande och inte minst de som ”bytt spår till arbetskraftsmigrant” och ser det som en sista chans att få stanna kvar i Sverige.
- En del av de utländska arbetarna vistas endast en kort period i Sverige.
- Norsk forskning visar att organisationsgraden ökar med längden av vistelsetiden i landet (Nergaard & Ødegård 2024: 20-23, 33).
- Utrikes födda arbetare är överrepresenterade bland dem som har tidsbegränsade anställningar.
- Utrikes födda arbetare är överrepresenterade i branscher med en låg organisationsgrad som städ (rengöring), hotell & restaurang, paketbud mm.
- Många har ensamarbete, exempelvis städare och personliga assistenter.
- I Sverige kommer nästan sex av tio utrikes födda från utomeuropeiska länder (bild 5). Särskilt de nyanlända har bristande kunskaper om den svenska arbetsmarknadsmodellen, fackföreningar och kollektivavtal.
- Därtill kommer bristande kunskaper i svenska språket.

Varför låg facklig anslutning bland invandrare? (2)

- Vissa branscher och arbetsplatser utmärks av stark segregering med nästan enbart utländsk arbetskraft (bärplockning, underleverantörer i byggbranschen).
- Att man avstår från medlemskap i facket kan bero på att man finns på arbetsplatser där få eller inga är fackligt anslutna eller helt enkelt att man inte fått frågan om att gå med.
- Många invandrare finns i låglöneyrken vilket minskar förmågan att betala avgifterna till både a-kassan och fackföreningen. Den bland invandrare avsevärt högre arbetslösheten än bland personer födda i Sverige gör att medlemskap i a-kassan inte sällan prioriteras framför medlemskap i fackföreningen om man inte anser sig ha råd med båda.
- Arbetsgivare som konkurrerar med låga löner har oftare än andra en negativ inställning till att de anställda går med i en facklig organisation.

Hur kan den fackliga anslutningen ökas bland utrikes födda? (1)

- Ändra lagstiftningen för att minska risken för exploatering och arbetslivskriminalitet. Invandrare är de mest utsatta. Kjellberg (2023a).
- Minska andelen med tidsbegränsad anställning (mycket lägre i Norge). Den är särskilt hög bland arbetare och i synnerhet hos utrikes födda arbetare eftersom dessa är överrepresenterade i branscher med hög andel tidsbegränsat anställda.
- Minska antalet underentreprenörer i bygg-och anläggningsbranschen.
- Ändra reglerna för offentliga upphandlingar så att lägst pris inte alltid (nästan) vinner.
- Bilda fler fackklubbar. Facklig närvaro på arbetsplatsen ger facket ett ansikte direkt på arbetsplatsen där såväl medlemmarna som de potentiella medlemmarna finns. Möjligheterna till ömsesidiga kontakter i individens närmiljö underlättar medlemsrekryteringen. Många skulle gå med i facket eller ta på sig fackliga uppdrag om de fick frågan.
- Öka antalet förtroendevalda och särskilt bland invandrare och ge dem nödvändigt stöd. De förtroendevalda kan i sin tur rekrytera fler medlemmar.

Hur kan den fackliga anslutningen ökas bland utrikes födda? (2)

- Eftersom väldigt många nyanlända kommer från utomeuropeiska länder är det särskilt viktigt att informera om svenska arbetsmarknadsmodellen, vad en fackförening är och vad ett kollektivavtal innebär. Även på andra språk.
- Inför skattereduktion för fackföreningsavgiften. Sverige är det enda nordiska landet utan avdragsrätt.

Appendix . Facklig organisationsgrad per bransch och sektor i Norge och Sverige

	2006	2008		2022		2023
	Sverige	Norge	Sverige	Norge	Sverige	Sverige
Industri	82%	55%	79%	53%	76%	75%
Gruvor	-		-	73%	-	-
Jordbruk	-		-	26%	-	-
Bygg	79%	33%	71%	30%	59%	58%
Privata tjänstenäringsar	66%	33%	59%	35%	62%	62%
- därav:						
Handel	63%	23%	57%	26%	59%	60%
Hotell & restaurang	52%	20%	41%	16%	38%	32%
Transport	73%	47%	66%	51%	61%	61%
Företagstjänster etc	-	30%	58%	28%	62%	63%
Finans & försäkring	-		64%	58%	62%	64%
Information & kommunikation	-		63%	38%	69%	69%
Suma privat sektor	71%	38%	65%	38%	64%	64%
Offentlig sektor	88%	80%	84%	79%	79%	78%
Alla	77%	53%	71%	51%	69%	68%
Facklig organisationsgrad lägre än 40% markerat med grön färg. Högst 30% organisationsgrad markerat med röd färg.						
Norge: Registerbaserad statistik erhållen från Kristine Nergaard, Fafo Oslo. Sverige: Kjellberg 2024a: tabell 37.						

Referenser (1)

Ahtiainen, L. (2003). Palkansaajien järjestäytyminen Suomessa vuonna 2001. Helsinki: Työministeriö.

Ahtiainen, L. (2011). Palkansaajien järjestäytyminen Suomessa vuonna 2009. Helsinki: Ministry of Employment and the Economy.

Ahtiainen, L. (2023). Palkansaajien järjestäytyminen Suomessa vuonna 2021. Helsinki: Arbets- och näringsministeriet.

Delmi (2024) Arbetskraftsinvandring till Sverige från tredjeland. Delmi 2024:6, sid. 103. /Tredje land/
https://www.delmi.se/Media/5moda55f/delmi_rapport_2024_6_webb-3.pdf

Frödin, O., & Kjellberg, A. (2018). Labor Migration from Third Countries to Swedish Low-wage jobs. Nordic Journal of Working Life Studies, 8(1), 65-85. /Tredje land/
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/40268826/Labor_Migration_from_Third_Countries_to_Swedish_Low_wage_Jobs_Fr_din_Kjellberg.pdf

Kjellberg, A. & Nergaard, K. (2022a) Union Density in Norway and Sweden: Stability versus Decline, Nordic journal of working life studies 2022. <https://portal.research.lu.se/sv/publications/union-density-in-norway-and-sweden-stability-versus-decline> /NORGE-SVERIGE/

Kjellberg, A. (2022b). Facklig organisationsgrad ur ett nordiskt perspektiv. Lund: sociologiska institutionen. /NORDEN/
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/124785030/Anders_Kjellberg_Facklig_organisationsgrad_ur_ett_nordiskt_perspektiv.pdf

Kjellberg, A. (2023a) Kollektivavtalens täckningsgrad och vita fläckar. Stockholm: Arena Idé. /Om arbetslivskriminalitet, exploatering, problembanscher+ Hur öka kollektivavtalstäckningen?/
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/165700934/Kollektivavtalens_vita_fl_ckar_Kjellberg_2023.pdf

/FORTS./

Referenser (2)

Kjellberg, A. (2023b). Yttrande för remissen: Genomförandet av minimilönedirektivet (SOU 2023:36). Lund: Faculty of social sciences, Lund University. **/Hur öka kollektivavtalstäckningen?/**
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/163340868/Yttrande_V_2023_1655_SamFak_minimil_nedirektivet.pdf

Kjellberg, A. (2024a) Den svenska partsmodellen ur ett nordiskt perspektiv: facklig anslutning och lönebildning. Stockholm: Arena Idé. **/NORDEN/** <https://portal.research.lu.se/sv/publications/den-svenska-partsmodellen-ur-ett-nordiskt-perspektiv-facklig-ansl>

Kjellberg, A. (2024b). How policy can strengthen (multi-employer) collective bargaining in Europe: Sweden. In De Spiegelaere, S. (ed.) Time for action! How policy can strengthen (multi-employer) collective bargaining in Europe. Brussels: UNI-Europa, 94-101. **/Hur öka kollektivavtalstäckningen?/**
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/178568372/Uni-Europa_Report_Sweden_Kjellberg.pdf

Ljunglöf, T., Fransson, A. & Kjellberg, A. (2024). *Kollektivavtalstäckning och arbetsmarknadens organisationer*. Stockholm: Medlingsinstitutet. **/SVERIGE/**
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/193663371/Kollektivavtalst_ckning_2023_Medlingsinstitutet.pdf

Nergaard, K. (2024). Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2022. Oslo: Fafo-notat 2024: 05. <https://www.fafo.no/images/pub/10405.pdf> **/NORGE/**

Nergaard, K. & Ødegård, A. M. (2024). Organisasjonsgrad blant innvandrere 2021. Oslo: Fafo. **/NORGE/**

OECD-AIAS-ICTWSS: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fweb-archive.oecd.org%2Ftemp%2F2023-09-01%2F664367-OECD-AIAS-ICTWSS_v1.1.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

Andra skrifter av Anders Kjellberg (1)

- Kjellberg, A. (2011). The Decline in Swedish Union Density since 2007. *Nordic Journal of Working Life Studies*, 1(1) 67–93. /SVERIGE/ <https://portal.research.lu.se/portal/files/3462138/2064087.pdf>
- Kjellberg, A., & Ibsen, C. L. (2016). Attacks on union organizing: Reversible and irreversible changes to the Ghent-systems in Sweden and Denmark. In T. P. Larsen, & A. Ilse (eds.). *Den Danske Model set udefra - komparative perspektiver på dansk arbejdsmarkedsregulering*. (pp. 279-302). Copenhagen: Jurist- og Økonomforbundets Forlag. /DANMARK-SVERIGE/ https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/21682547/Kjellberg_og_Ibsen_2016_ur_Due_og_Madsen.pdf
- Kjellberg, A. (2017a). Self-regulation versus State Regulation in Swedish Industrial Relations. In Rönmar, M. & Votinius, J. J. (eds.) *Festskrift till Ann Numhauser-Henning*. Lund: Juristförlaget i Lund. /SVERIGE/ https://portal.research.lu.se/portal/files/23904978/Kjellberg_FSNumhauserHenning_Self_Regulation_State_Regulation.pdf
- Kjellberg, A. (2019). Sweden: collective bargaining under the industry norm. In Müller, T., Vandaele, K. & Waddington, J. (eds.) *Collective bargaining in Europe: towards an endgame*. European Trade Union Institute, Brussels. Vol. III, 583-604 + Extra Appendix. /SVERIGE/ https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/114821747/Collective_Bargaining_Industry_Norm_A_Kjellberg_March_2022.pdf
- Kjellberg, A. (2021a) *Vad är facklig styrka? Arbetsplatsfacket centralt i den svenska partsmodellen*. Stockholm: Futurion. /FACKLIG STYRKA - SVERIGE/ https://portal.research.lu.se/portal/files/94464595/Futurion_Vad_r_facklig_styrka_Anders_Kjellberg_2021.pdf
- Kjellberg, A. (2023c) Sweden: still high union density, but widening gaps by social category and national origin”. In Müller, T., Vandaele, K. & Waddington, J. (eds.). *Trade Unions in the European Union*. Brussels: Etui/Peter Lang. /SVERIGE/ https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/150568818/Trade_Unions_in_Sweden_Kjellberg_2023.pdf

Andra skrifter av Anders Kjellberg (2)

- Kjellberg, A. (2023d). *The Nordic Model of Industrial Relations: comparing Denmark, Finland, Norway and Sweden*. Paper presented March 9/ 2023 at New Trends and Challenges in Nordic Industrial Relations Workshop. Cologne: Max Planck Institute for the Study of Societies. **NORDEN/**
<https://portal.research.lu.se/sv/publications/the-nordic-model-of-industrial-relations-comparing-denmark-finlan>
- Kjellberg, A. (2023e). *Sharp Contrasts Between Swedish and French Trade Union Models*. Paris: Institut Montaigne. /SVERIGE-FRANKRIKE/
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/154593425/Sharp_Contrasts_Between_Swedish_and_French_Trade_Union_Models_Institut_Montaigne.pdf
- Kjellberg, A. (2024c) Den finska arbetsmarknadsmodellen under press. Stockholm: Arena Essä, 21 May 2024. /FINLAND/
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/187809564/Den_finska_arbetsmarknadsmodellen_under_press_Dagens_Arena-2.pdf
- Kjellberg, A. (2024d) Changes in union density in the Nordic countries: a presentation. Wage formation in the Nordic Countries: Nordic Economic Policy Review Conference - Nordregio, Stockholm 24 Oktober 2024. **NORDEN/**
<https://portal.research.lu.se/sv/publications/changes-in-union-density-in-the-nordic-countries-a-presentation>

Contact information

Anders Kjellberg, professor
Sociologiska institutionen
Box 114
SE-221 00 Lund
Sweden

Tel + 46 + 46 222 88 47, +46 +46 12 90 85

E-mail: anders.kjellberg@soc.lu.se

Website: <http://www.soc.lu.se/anders-kjellberg>



LUND UNIVERSITY
Faculty of Social Sciences